

Kuningastiikeri saapui Parolaan

Johtamisteorioissa puhutaan toisinaan tiikerinloikan ottamisesta. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa tartutaan epäroimättä tilaisuuteen, josta voidaan nähdä olevan toimijalle erityistä hyötyä. Panssarimuseolle syntyi pari vuotta sitten hieman yllättäen mahdollisuus todelliseen Tiikerin loikkaan, kun TankNet-nimellä kulkevan panssarimuseoiden yhteistyöverkon kautta selvisi, että Britannian Bovingtonissa sijaitsevan The Tank Museumin Tiger II -vaunu lähtee Euroopan kiertueelle, ensin Hollantiin ja sitten Ruotsiin Arsenalen-museoon. Pedon hyppy Strängnäsistä Parolaan olisi varsin kohtuullinen myös kuljetuskustannusten kannalta, joten ei muuta kuin toimeksi.

Keskustelut Bovingtonin edustajien kanssa olivat heti alusta alkaen hyvähenkisiä – lieneekö asiaa osaltaan avittanut se, että briteillä on jo jonkin aikaa ollut lainassa Sotamuseon omistama T-34-vaunu ns. Heinon Sotka. Arsenalenilla ja The Tank Museumilla oli Ruotsin etappia koskeva sopimus, joka määrittä Tiger II:n Strängnäsissä oloajaksi yhden vuoden, päättyen maaliskuun 2023 loppuun. Keskusteluissa kävi ilmi, että briteillä oli omia vaikuttimiaan saada vaunu takaisin kotimaahan syksyllä 2023, joten Tiger II oli käytännössä mahdollista saada Suomeen noin kuuden kuukauden ajaksi. Ajoitus osui kuitenkin kesäkaudelle, joka on Panssarimuseon sesonkia, jolloin lyhyehköstäkin ajanjaksosta saataisiin irti maksimihyöty. Tiger II on ikoninen toisen maailmasodan raskain aktiivisessa taistelukäytössä ollut vaunu, jonka tiedettiin kiinnostavan suurta yleisöä. Jo muutaman viikon kokemuksella tiedetään, että arvio oli oikeaan osunut ja vaunu on saanut valtavan kiinnostuksen mediassa, ja museossa kävijöitä on ollut ennätysellisesti.

Tiger II, Kuningastiikeri, Königs Tiger, King Tiger – viraliselta nimeltään Panzerkampfwagen VI Ausführung B – petojen sukua joka tapauksessa, on massiivisen kokoinen panssarivaunu. Sodan aikana jopa niin leveä, että se jouduttiin varustamaan rautatiekuljetuksia varten kapeammilla teloilla kuin varsinaisessa taistelumaastossa käytettiin. Sama haaste on säilynyt museovaunuvaiheeseen asti, mistä johtuen museovaunun siirto ja kuljetus Suomeen oli suunniteltava ja valmisteltava huolellisesti. Oman vaikeuskertoimensa asiaan toi myös se, että Suomen puolustusministeriöstä saadun linjauksen mukaisesti Tiger II on kansainvälisen oikeusmäärittelyn mukaan edelleen ase, ja sitä ei näin ollen voi viedä Ahvenanmaan vesille. Onneksi avuksi saatiin Panssarimuseo luotettava kumppani, Patria, jonka hienolla tuella järjestyivät niin kuljetukseen tarvittavat luvat kuin kyvykäs raskaiden lastien kuljettamiseen erikoistunut yritys, huittislainen HeavyCargo Team.

Tiger II -vaunun lainaamista ja kuljettamista koskeva kirjallinen sopimus The Tank Museumin, Arsenalenin ja Panssarimuseon välillä syntyi hieman ennen pääsiäistä, ja vaunun lähtöpäiväksi Strängnäsistä varmistui 11.4.2023. Raskaalle 100 tonnin kuljetusyhdistelmälle (vaunu 63 t ja ajoneuvo lavetteineen 37t) järjestyi paikka Stena Gothica Ro-ro-alukselle, joka purjehtii Ahvenanmaan kätevästi väistäen Nynäshamnin ja Hangon välillä. Museonjohtajana halusin olla paikalla näkemässä ja oppimassa vaunun las-

Painava lasti oli sijoitettava keskelle autokantta. Kuva Panssarimuseo

tauksen ja siirron ensin satamaan Ruotsissa, laivamatkan Itämerellä ja lopuksi siirtymisen Hangosta Parolaan. Järjestely osoittautui onnistuneeksi, sillä erityisesti kuormauksen aikana tuli esiin konkreettisia asioita, joiden avulla Panssarimuseo päässä voitiin valmistautua kuorman purkamiseen ja varmistaa tiikerin sujuva siirto uuteen kotipesään. Kysymyksessä ei ollut Suomi-Ruotsi maaottelu, mutta todettakoon näin vaatimattomasti, että Ruotsissa vaunun siirtämisestä hallista lavetille kului aikaa noin viisi tuntia, kun Parolassa vaunu oli vastaavasti paikallaan 1 h 21 min kuluttua yhdistelmän pysähtymisestä. Hyvin toimittu telatapit!

Tiikerin tulo Panssarimuseoon on saavuttanut merkittävää näkyvyyttä. Kansainvälisen julkisuuden varmistamiseksi sovittiin yhdessä brittien ja ruotsalaisten kanssa, että vaunun siirtyminen Suomeen julkaistaan yhteisesti maanantaina 3.4.2023. Asian esille tuominen saikin aikaan sellaisen some-pöhinän, että paikallinen sanomalehtikin soitti tiedustellakseen, mikäli oli aiheuttanut ennen näkemättömän reaktion verkossa. Ilta Sanomat ja Moottorilehti olivat olleet jo etukäteen aktiivisia ja ensin mainittu suoratoisti koko siirto-operaation. Moottorilehti seurasi vastaavasti siirtoa maasta ja ilmasta Hangosta alkaen. Tiger II vaunu sai myös valtakunnallista medianäkyvyyttä MTV:n Viiden jälkeen -ohjelmaan tehdyssä jutussa lähes 15 minuuttia. Hämeen Sanomatkin kävi tekemässä filmiä eri kanavilleen ja saamamme tiedon mukaan TikTokissa pätkää on katsottu yli 800 000 kertaa!

Kaksi sukupolvea kissapetoja, kuva Niko Juvonen.

Tiger II:n suosio on ollut siis ainutlaatuista heti alusta alkaen. Ja miksipä ei, sillä kysymys on maailman harvinaisuudesta. Vaunu on hyvin esillä ja valokuvattavissa museon päänäyttelyhallissa. Esittelyä täydentävät vaunusta kertova näyttöpäätte sekä erikseen painettu esittelylehtinen. Viimeksi mainitun lisäksi vierailukäynnin muistoksi voi ostaa museokaupan puolelta Tiikeripaidan tai muita aiheeseen liittyviä matkamuistoja.

Jälleen yksi hyvä lisäisyys poiketa isommallakin joukolla Panssarimuseolla tämän kesän aikana!

Simo Hautala, museonjohtaja

Media on osa museon arkea, kuva Panssarimuseo

Miniseminaari

Panssarimuseolla järjestettiin Ukrainan sodan tapahtumien synnyttämänä 7.3. miniseminaari otsakkeella ”T-72 ja lentävät tornit”. Kiltaveli Esa Muikun ideoima 90 osallistujaa kerännyt seminaari jakautui kolmeen osa-alueeseen, T-72-vaunujen syntyhistoriaan, panssarintorjuntaan (vastaaseet) Ukrainassa sekä panssaritaisteluihin Ukrainassa. Museon päänäyttelyhallissa pidetyn tilaisuuden avasi klo 18 museonjohtaja Simo Hautala.

Ensimmäisenä luentona kuulumme DI Esa Muikun syväluotaavan katsauksen Ukrainan sodassa yleisesti käytössä olevan T-72-vaunumallin synty- ja kehityshistoriaan. Esityksen aluksi Muikku kertoi Neuvostoliiton panssarivaunutehtaista 1945–1991 yleisellä tasolla esitellen samalla merkittävimpiä suunnittelijoita. Hän esitteli myös niin ikään erilaisia vaunuprototyyppejä kertoen näiden kehitystyöstä, jotka johtivat T-64-vaunuun ja Obiekt 172:n valmistamiseen, joka puolestaan johti T-72-vaunun syntyyn. Muikku esitteli myös T-72-vaunun pääsuunnittelijan kertoen, että vaunun sarjatuotanto alkoi 1974. Vaunu sai Muikun mukaan alkusi nimen ”Ural”. Ensimmäinen julkinen esiintyminen vaunumallilla oli Muikun mukaan vuonna 1977. Esityksensä lopuksi Muikku kertoi vielä vaunumallin myöhemmästä kehityskaaresta, mainiten, että vuonna 1992 tuotantoon tullut T-90-vaunu oli käytännössä T-72-vaunun loppupään mallin edelleen kehitetty versio.

Toisen luennon sisällöstä vastannut everstiluutnantti evp Matti Honkela toi esille varsin mielenkiintoisessa esityksessään ”Tavoitteena lentävät tornit – panssarintorjunnan kehittäminen” vaunujen vastavoiman eli panssarintorjunnan näkökulman Ukrainan sodan tapahtumiin. Hän kertoi panssarintorjunnan kehittämisestä yleisesti ja kuvaili pst:n perusmääritelmän Suomessa. Honkela keskittyi esityksessään pääasiassa pst-ohjuksilla tapahtuvaan torjuntaan kertoen mm. syyn siihen miksi T-72-vaunujen tornit lähtevät osumasta lentoon. Honkela kertoi, että ko. vaunut perustuvat 60-70-lukujen suunnitteluun, jolloin ylhäältä tulevan vaikutuksen (optimoitu osuma) uhkakuva ei ollut vielä olemassa. Honkela valotti lisäksi länsimaista pst-uhkaa T-72-vaunun suunnittelun aikaan, mainiten mm. Swingfire ja TOW-ohjukset. Honkela esitteli vaunun suojan suunnittelun perusteita, mainiten mm. panostuksen etupanssarin vahvuuteen, mistä uhka on suurin. Honkelan mukaan vaikuttaminen on noista ajoista siirtynyt ylhäältä käsin vaikuttamiseen, jolloin koko maaliala on näkyvissä ja käytössä ovat herättesytyttimet sekä hakupäät jne. Honkela kertoi myös ontelopanoksen vaikutuksesta maalissa, joka saa vaunujen tornit lentämään paikoiltaan. Ammuksen tunkeutuessa panssarinläpi, se tuottaa sekundäärisirpaleita ja aiheuttaa lamauttavan paineen- ja lämpötilan nousun vaunun sisällä. Sirpaleiden osuessa ampumatarvikkeisiin vaunun sisällä ne aiheuttavat räjähdysten ja nestepalon.

Tilaisuuden luennoitsijat vastaillemassa yleisön kysymyksiin, vas. Matti Honkela, Olli Dahl ja Esa Muikku.

Honkela kertoi myös Yhdysvalloissa kehitetystä hypersoonisesta pst-aseesta, joka osuessaan vaunuun tuhoaa sen atomeiksi. Porsaaksi nimettyä seitsemän kilometrin kantamaa omannutta aseita kehiteltiin vuosina 1997–2009. Projektin kehitystyö kuitenkin päätettiin liian kalliina.

Honkela kertoi esityksensä lopuksi havaintoja Ukrainan sodasta pst:n näkökulmasta. Hän mainitsi ukrainalaisten panssarintorjunnan menestystekijöiksi käytössä olevat mm. NLaw ja Javelin -ohjukset sekä tykistön ohjautuvat ammuksat ja aseistetut lennokit. Honkela esitteli tarkemmin kummankin em. pst-ohjuksen ominaisuuksia, mainiten NLaw-ohjusten olevan käytössä myös Suomessa. Honkela kertoi myös Ukrainan sodassa käytössä olevista singoista, mm. ruotsalaisvalmisteinen Carl Gustav, sekä niiden ampumatarvikkeista. Lopuksi Honkela arvioi vielä, että lentäisivätkö tornit Suomessa samaan tapaan kuin Ukrainassa. Todennäköisesti ei, sillä Suomessa käytössä olevissa Leopard 2A4- ja A6-taisteluvaunuissa on koteloitunut ampumatarvikeosastot.

Honkelan esityksen jälkeen seurasi pieni tauko iltapaloi-neen, jonka jälkeen tilaisuus jatkui everstiluutnantti evp Olli Dahlin esityksellä ”Taistelukokemuksia – Ukraina”. Esitys jatkoi ensimmäisenä kuultua Esa Muikun esitystä. Dahl esitteli T-72-vaunumallin kehitysaskeleita T-72B (1987), T-72B3 (2011–2016) ja T-72B3M (2020) -versioineen ja niiden ominaisuuksia. Dahl esitteli myös Proryv-läpimurto-panssarivaunun T-90 ja kertoi sen ominaisuuksista, mainiten mm. vaunussa olevan 360 asteen kamerajärjestelmän, paremman tilannekuvan antavat digiradiot sekä tykistä ammuttavan pst-ohjuksen. Dahl kertoi myös T-90-vaunun olevan ensimmäisen venäläisvaunun, jossa ampumatarvikesuojaa on mietitty. Dahl mainitsi, että T-90A on käytännössä tekehengitetty T-72-vaunu. Dahl mainitsi, että T-90A-versiossa ampumatarvikkeet ovat sijoitettu samalla tavalla kuin T-72-vaunussakin. Dahl mainitsi lisäksi, että

venäjällä on varastossa T-72B1, T-62 ja T-62M-vaunuja, joita on otettu vähitellen käyttöön Ukrainan sotatoimissa.

Dahl esitteli kartoin ja kuvin myös muutaman merkittävän Ukrainan sodan taistelun, mm. helmi-maaliskuun vaihteella 2022 käydyn Cherhinivin piiritystaistelun Valko-Venäjän rajan läheisyydessä Kiovan ympäristössä. Dahl esitteli myös ukrainalaisten käytössä olevaa vaunukalustoa, mainiten mm. T-64B ja T-64BM "Bulat" -vaunut. Dahl kertoi myös Ukrainan pst:n toiminnasta vaunuja vastaan, mainiten mm. kranaatinpudotus-dronet. Saimme kuulla 9.3.22 käydyn Luhanskin taistelun kulusta, jossa venäläisillä oli pääkalustona T-90-vaunut ja ukrainalaisilla Javelin pst-ohjukset, kertasingot ja tykistö. Dahl esitteli myös 23.2.2022 käydyn Vuhledarin "miinakenttätaistelun", kutsuen sitä "tankkien hautausmaaksi". Tällöin tuhoutui mm. seitsemän venäläisten T-90-vaunua ja muuta kevyempää kalustoa heidän seik-

kailtuaan ukrainalaisten miinakentässä. Dahl kertoi lisäksi venäläisten kattohyökkäyssuojainnovaatioista eli ylhäältäpäin tulevien onteloammusten torjuntaan tarkoitetuista verkoista vaunutorniin katoissa, mainiten myös vaunuilla ammuttavan epäsuoraa tulta sirpalekranaatein. Dahl esitteli vielä kuvia maastoon jumiutuneesta venäläiskalustosta kertoen, että pätevää käyttäjäkuntaa on kaatunut jo melko paljon. Dahl esitti myös kysymyksen, että "onko se kaluston vika, jos käyttäjä ei osaa!" Dahl totesi esityksensä lopuksi, että "kaikki panssarivaunut voidaan tuhota", näyttäen kuvia tuhotusta itä- sekä länsikalustosta.

Dahlin esitystä seuranneessa noin puoli tuntia kestäneessä loppukeskustelussa esitettiin paljon kiperiäkin kysymyksiä kaikille luennoitsijoille, joihin kaikkiin saatiin ammattimiehiltä varsin tyhjentävät vastaukset.

Talvisodan päättymisen muistoseminaari

Sarjassaan toinen, kaikille avoin talvisodan päättymisen muistoseminaari pidettiin museolla 13.3. Tilaisuuden järjesti yhteistyössä Panssarimuseon kanssa kansanedustaja, puolustusvaliokunnan jäsen Timo Heinonen. Museon päänäyttelyhalliin 160 osallistujaa koonneessa seminaarissa luennoitsijoina toimivat sotahistorian tutkija, dosentti Lasse Laaksonen ja kenraalimajuri evp Pekka Toveri.

Tilaisuuden aluksi sotakamreeri Veijo Rintakoski lausui vaikuttavaan tapaansa talvisodan tapahtumiin liittyviä Yrjö Jylhän Kiirastuli-sarjan runoja. Yleisö kuunteli lumipukuun ja kypärään sonnustautunutta, Suomi-konepistoolia käsissään pitänyttä Rintakoskea aivan hiiren hiljaa.

Ensimmäinen luennoitsija, dosentti Laaksonen, esitelmöi otsikolla "Todellisuus ja harhat – talvisodan lopun problematiikka ja mitä yhteneväisyyksiä voi löytyä Ukrainan tilanteeseen". Laaksonen käsitteli lähinnä Viipurinlahden tapahtumia talvisodan lopulla 1940. Lisäksi hän valotti Suomen armeijan johtoportaan ja marsalkka Mannerheimin välisiä asioita sekä myös kenraalikunnan välisiä henkilösuhteita, jotka eivät aina olleet mutkattomia.

Kenraalimajuri evp Pekka Toveri puolestaan käsitteli aihetta "Ukrainan sodan opit Suomen puolustukselle". Toveri käsitteli esityksessään Ukrainan sodan viittä eri vaihetta ja luotasi lisäksi tulevaa esitellen erilaisia pitkän ja lyhyen aikavälin skenaarioita. Toveri vertaili lisäksi Ukrainan ja Venäjän armeijan menestyksiä ja menetyksiä. Saimme

Seminaarin luennoitsijat vas. Pekka Toveri ja Lasse Laaksonen ovat vastailemassa kuuntelijoiden kysymyksiin. Oikealla tilaisuuden järjestäjä, kansanedustaja Timo Heinonen.

myös katsauksen siihen, että mitä tapahtuisi, jos Venäjä päättäisi tänä päivänä hyökätä Suomeen ja miten asiat menivät venäläisestä sekä suomalaisesta näkökulmasta katsoen talvisodan aikana 1939–1940.

Tilaisuuden lopuksi kansanedustaja Heinonen luovutti luennoitsijoille kiitokseksi Mikkelin klubin perinteisen reseptin mukaan valmistetut Marskin ryyppy -pullot. Haavoittuneiden kriisinhallintaveteraanien, Vaikeasti korvattavat ry:n, edustaja Pekka Jylhä puolestaan luovutti Pekka Toverille yhdistyksen standaarin hänen em. yhdistyksen hyväksi tekemästä arvokkaasta työstä.

Talvilomarieha

Museon talvilomatapahtuma vietiin 25.2. mukavan talvisessa säässä. Hiihtolomaviikkojen vaihtoajankohtaan asemoitu tapahtumapäivä tavoitti asiakkaat hyvin, tapahtumassa vieraili kaikkiaan 410 kävijää. Nousua edellisvuoteen oli lähes 100 henkeä, suunta on siis hyvä. Pihamaa täyttyi autoista, joten pysäköinnin ohjaajilla piisasi töitä. Tarjolla oli jälleen monenlaista tehtävää ja nähtävää. Vaunujalumat mahdollisuutta hyödynnettiin ahkerasti, kuten pihalle koottua huimaa pulkkamäkeäkin. Sisähalleissa oli tarjolla ekoaseamunntaa sekä mahdollisuus tutustua World of Tanks -nettitankkipelin saloihin. Museosuunnistus kiinnosti niin ikään. Esittelyssä oli myös vanhoja sotilasvarusteita eri vuosikymmeniltä ja halukkaat saattoivat koittaa tarkkuusheittoa varsikäsikranaatilla. Alueella päivän ajan kierrelleet "karvakaverit" viehättivät myös sekä pieniä että isompiakin kävijöitä. Joukossa oli koirien lisäksi mukana myös lammas

nimeltään Teppo. Hernekeitto ja grillimakkarat tekivät hyvin kauppansa, kuten myös kahvion antimet. Piha-alueella oli lisäksi esillä Panssariprikaatin kalustosta Leopard 2A6 -taistelupanssarivaunu sekä NASAMS-ilmatorjuntaohjuslavetti.

Museo starttasi kesäkauteen

Museon kesäkausi käynnistyi 1.5. yhteistyössä Hämeen mobilistien kanssa järjestetyn, aurinkoisen kevätsään hellimän kevätsawutuksen myötä. Tapahtuma keräsi runsaasti väkeä, kaikkiaan 2675 kävijää, mikä on aivan kärkipään luku tämän tapahtuman historiassa.

Tämän vuoden toimintänäytöksissä museokalustoteman oli tela-alustaiset ilmatorjunta-aseet. Tämän myötä liikkeellä nähtiin ruotsalaisvalmistein Landsverk Anti II -ilmatorjuntapanssarivaunu (Ps 455-4) vuodelta 1942 sekä hieman erikoisempi ajopeli 1990-luvulta eli Buk-M1-ilmatorjuntaohjusjärjestelmän 24 tonnin ajoharjoitteluvaunu GM-569U (Ps 843-33). Tämä laite otettiin museon ulkokatoksesta, missä se oli seissyt käytännössä viisi vuotta paikoillaan, suoraan ajoon. Vaunua ajoi näytöksessä Olli Helander ja johtajana toimi Henry Vesa. Ajokouluttajan paikalla vaunun kannella istui museomestari Jukka-Pekka Lepistö. Miehistössä oli mukana myös Miia Laakkonen. Vanhan tutun sotaratsun Landsverk Anti II-ilmatorjuntapanssarivaunun ajajana puolestaan toimi Ville Kalliola, johtajana Tomi Talpio ja tykin suuntaajana Jouni Nokkala.

Kumpikin laite suoritui kahdesta näytöksestä kunnialla, vaikka ensimmäisen näytöksen kanssa meni GM-569U-vaunun kanssa hieman tiukoille, sillä vaunussa oli liian vähän paineilmaa ja sen käynnistys ei onnistunut ilman paineilmapullon täyttöä. Tämä kuitenkin hoitui siten, että telatapat kävivät täyttämässä pullon käynnistämällä rinnekatoksessa olevan VT-55A-evakuointivaunun. Pullo saatiin täyteen ja paikoilleen juuri ennen vaunun esiintymistä ja laite saatiin käynnistettyä juuri ajoissa. Tämä osoitti jälleen kerran sen, että museolaitteita osataan myös käyttää ja ratkoa niiden kanssa tulevia ongelmia nopeasti ja tehokkaasti.

Mobilistien jäsenet toivat tapahtumaan jälleen näyttävän kattauksen vanhoja ajoneuvoja yleisön nähtäville. Tämän vuoden teemana olivat vanhat paloautot, joita saapuikin paikalle useita. Muitakin hienoja ja erikoisiakin ajoneuvoja oli paikalla runsaasti, jonkin verran uusia ennen näkemät-

Buk-M1-ilmatorjuntaohjusjärjestelmän ajoharjoitteluvaunu GM-569U (Ps 843-33) esiintymässä yleisölle.

tömiäkin laitteita. Paikalla piipahti myös vierailuvia tähtiä mm. DKW-sotamoottoripyörä vuodelta 1944 sekä erikoinen jenkki-Dodge rekkanuppi ym. Lapsille oli tapahtumassa viihdykettä tarjolla akku- ja polkuautojen muodossa.

Museoalue ja näyttelyhallit olivat täynnä väkeä koko päivän. Päänäyttelyhalliin väkeä veti sinne hiljattain esille saapunut saksalainen toisen maailmansodan aikainen raskas taistelupanssarivaunu Tiger II. Tämä saksalaisen insinööriyön mestarinäyte vuodelta 1944 on tuonut museolle kaikkiaan runsaasti matkailijavirtaa. Tämä tulee jatkumaan aina syyskuun loppuun asti, kunnes vaunu palaa takaisin kotimuseoonsa Englannin Bovingtoniin. Tapahtumavierailu oli myös mahdollisuus tutustua nyt avautuneisiin kauden 2023 erikoisnäyttelyihin eli BT-42-vaunujen historiasta kertovaan esitykseen sekä suomalaisten kevyen 55 mm ja raskaan 95 mm singon kehityskaaresta kertovaan koosteseen. Toisessa näyttelyhallissa 1.3. alkaen esillä ollut Ukrainan sodan tapahtumista kertova erikoisnäyttely oli myös yleisön mielenkiinnon kohteena.

Tapahtuma onnistui jälleen kerran suunnitellusti. Siitä kiitos niin mobilistien kuin panssarikillan talkoolaisille kuin myös museon vakituiselle väelle. Panoksenne oli kaikilta osin mittava.

Kiltamatka Niinisaloon

Panssarikilta järjesti jäsenistölleen 7.5. matkan Kankaanpään Niinisaloon Pohjankankaan ampuma- ja harjoitusalueelle tutustumaan Arrow 23-harjoitukseen. Pääsimme seuraamaan mm. Leopard 2A6-vaunujen kohdistusammuntoja sekä tutustumaan myös Nato-liittolaisten kalustoon. Kiinnostusta matkaan oli, sillä alun perin retkelle varattu 50 hengen bussi täyttyi pikavauhtia. Eipä hätää, toimisto järjesti vielä kymmenen lisäpaikkaa ottamalla lopulta 60 hengen bussin, jotta kaikki halukkaat pääsivät mukaan.

Bussi starttasi klo 07.00 Panssarimuseolta kuljettajamme varmoissa käsissä. Suuntasimme ensin Pirkanmaalle, Ylöjärvelle, josta poimimme Tampereen seudun jäseniä mukaan. Tämän koukkauksen jälkeen matka jatkui edelleen kohti Satakuntaa. Porin prikaatiin kuuluvan Niinisalon varuskunnan portille saavuimme klo 9.05. Täällä meitä oli vastaanottamassa Panssariprikaatin johdon tukisektorilta yliluutnantti Kimmo Kopra, joka ohjasi joukkomme sotilaskotiin alkubriefingiin, joka alkoi klo 9.30.

Sotilaskodissa saimme kuulla everstiluutnantti evp Teijo Oksasen esityksen Arrow 23-harjoituksesta. Oksanen kertoi harjoituksen tavoitteista ja siihen osallistuvista kansainvälisistä joukoista sekä esitteli koko neljä viikkoa kestävä harjoituksen aikataulua. Harjoituksen päätarkoitus oli harjoitella yhteistoimintakykyä eri maista tulleiden joukkojen

Kitalaiset tutustumassa Brittien Warrior-rynnäköpanssarivaunuun.

kesken. Oksanen kertoi, että vierailumme ajankohtaan oli käynnissä huoltoviikonloppu ja kansalliset epäsuorantulen ammunnat, joita mekin pääsimme osin seuraamaan.

Suomen puolustusvoimien osalta mukana oli laajalti kalustoa mm. CV9030-rynnäkövaunuja, Leopard 2A6-taisteluvaunuja, AMOS-kranaatinheitinjärjestelmäajoneuvoja, Bandvagn 206-telakuorma-autoja sekä BMP-2MD-rynnäkövaunuja. Tämän lisäksi ilmavoimat osallistuivat helikopterein sekä Hornetein harjoitukseen. Oksanen mukaan harjoitukseen osallistui suomalaisia joukkoja kaikkiaan 1585 henkeä ja noin 300 ajoneuvoa.

Kansainvälisten joukkojen osalta Oksanen kertoi, että niitä osallistui Yhdysvalloista, Britanniaista sekä kaikista kolmesta Baltian maasta eli Viirosta, Latviasta ja Liettuasta. Yhdysvalloista mukana oli M1 Abrams -taisteluvaunuja sekä Bradley-rynnäkkövaunuja ja Britanniaista Warrior-rynnäkkövaunuja. Latvialla oli puolestaan mm. uudet Patrian Pasi-pyöräpanssariajoneuvot sekä Spike-pst-ohjukset ja Liettualla M113-vaunut. Oksasen mukaan ulkomaista henkilöstöä oli mukana 724 henkeä ja noin 200 ajoneuvoa.

Oksasen esityksen jälkeen yliluutnantti Kopra kertoi tarkemmin päivän kulusta. Saimme kuulla, että ensimmäisenä ohjelmassa oli kranaatinheitinkomppanian harjoitusten seuraaminen, sitten Leopard 2A6 -taisteluvaunujen kohdistusammunnat ja iltapäivästä vielä Yhdysvaltojen sekä Brittien kaluston esittely.

Bussimme starttasi varuskunnasta kohti ampuma-alueita klo 10. Siirtymän jälkeen pääsimme seuraamaan krhkomppanian ammuntojen ”kuivaharjoittelua” ja saimme tutustua BMP-1-tulenjohtovaunuun sen miehistön avulla. Kiltalaiset haastattelivatkin innolla huoltotauolla olleen vaunun miehistöä. Täältä pisteeltä siirryimme kenttäruekailun ja varustejaon myötä seuraamaan Leopard 2A6 -vaunujen kohdistusammuntoja, jotka käynnistyivät juuri parahiksi paikalle päästyämme. Oli vaikuttavaa seurata 22 rivissä olleen Leon ammuntaa. Aseiden tehon kyllä tunsin. Ammunnasta syttynyt pieni maastopalo keskeytti toiminnan vähäksi aikaa, mutta se saatiin pikaisesti sammumaan ja ammunnat jatkuivat.

Kellon tullessa 13 siirryimme takaisin bussille ja siitä edelleen varustepalautukseen. Tässä yhteydessä hyvästelimme yhden oppaistamme, yliluutnantti Kopran ja joukon otti haltuunsa insinööri Heikki S. Heikkilä, jonka johdolla siirryimme takaisin varuskuntaan. Täällä meille oli järjestetty kalustoesittely harjoitukseen osallistuneiden Yhdysvaltojen ja Brittien käyttämästä konekannasta. Vierailimme ensin Brittien leirissä, jossa meidät otti vastaan Brittien Alfa-komppanian suomalainen yhdysupseeri maju-

Kiltalaiset kokoontuneena yhteiskuvaan jenkkiä Abrams ja Bradley-miehistöjen kanssa. (Kuva Esa Muikku)

ri Jussi Keskitalo, jonka johdolla siirryimme tutustumaan Warrior-rynnäkköpanssarivaunun saloihin. Vaunua esitteli myös sen brittimiehistö sekä sen mukana kulkevan brittijalkaväkijoukon taistelija. Englanninkielentaitoiset kiltalaiset esittivät monia kysymyksiä miehistön jäsenille. Saimme myös tutustua vaunun sisätiloihin.

Brittikaluston esittelyn jälkeen siirryimme vastaavaan jenkkiäkaluston esittelyyn, missä saimme tutustua M1 Abrams -taisteluvaunuun sekä Bradley-rynnäkkövaunuun niin ikään niiden miehistöjen johdolla. Kiltalaiset haastattivat jenkkiä sotureita ja saivat kysymyksiinsä vastaukset. Otimme tässä myös yhteiskuvan heidän kanssaan.

Oli kaiken kaikkiaan erittäin mielenkiintoista päästä tutustumaan suurvalta-armeijoiden materiaaliin ja niitä käyttäviin miehistöihin. Kaikesta huokui ammattitaito ja ylpeys oman maan kalustoa ja tekemistä kohtaan. Soturit olivat myös silminnähden tyytyväisiä oloonsa Suomessa uusien liittolaistensa kanssa.

Kalustoesittelyn jälkeen siirryimme vielä lähtökahveille sotilaskotiin, jonka jälkeen hyvästelimme isäntämme. Suuntasimme nokan kohti Parolaa klo 16.10 ja saavuimme museolle klo 18.15.

Killan kevätkokous

Panssarikillan kevätkokous pidettiin Panssariprikaatin Sotilaskoti 2 Vaakunasalissa 15.4. klo 11.00 alkaen. Panssarikillan hallituksen puheenjohtaja Reijo Järvinen avasi tilaisuuden toivottaen kaikki paikalle saapuneet tervetulleiksi. Kokouksen aluksi pidettiin hiljainen hetki poisnukkuneiden kiltasiskojen ja -veljien muistoksi.

Ennen varsinaisen kokouksen aloitusta kiltalaisille esitettiin Panssariprikaatin uusi koulutuspäällikkö everstiluutnantti Petteri Tammi, kertoen olevansa myös killan tuore jäsen. Tammi kertoi puheenvuorossaan mm. natojäsenyyden vaikutuksista koulutukseen ja henkilöstön työtehtäviin sekä kansainvälisen harjoitustoiminnan käytännön toteutuksesta Arrow-harjoitusten osalta. Lisäksi Tammi mainitsi ukrainalaisten koulutuksesta Parolannummella Leo 2R-vaunujen puitteissa. Tammi kiitti myös Panssarikillan ja museon toimintaa mainiten sen tukevan yksilöllisyyttä.

Tammen puheenvuoron jälkeen seurasivat huomionosoitukset ja palkitsemiset. Ensimmäisenä luovutettiin toimintatykki vuoden 2022 parhaalle paikallisosastolle, jonka sai Etelä-Pohjanmaan osasto. Tykin otti vastaan osaston puolesta sen puheenjohtaja Veikko Ikola. Vuoden kiltalaisen 2022 tittelin sai puolestaan Ville Kalliola (K-H), ansioinaan aktiivinen toiminta mm. Telatappien riveissä sekä museon näytösvaunujen miehistöissä ym. Lisäksi talkoolaisia palkittiin hopeisilla Perinteet velvoittavat -levykkeillä, joista nro 87 ojennettiin Jouni Nokkalalle (K-H) ja nro 88 Henry Vesalle (K-H) (ei paikalla).

Killan hallituksen puheenjohtaja luovuttaa vuoden 2022 ansioista toimintatykin Etelä-Pohjanmaan osastolle. Tykin vastaanottaa osaston puheenjohtaja Veikko Ikola. (Kuva A Parkkola)

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Tatu Juurtti ja sihteeriksi kutsuttiin kiltasihteri Sanna Elo. Pöytäkirjantarastajaksi valittiin Rainer Syrjälä ja Erkki Herrala sekä äänenlaskijoiksi Juha Korkeila ja Veikko Ikola. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi (kokouskutsu ollut Panssari-lehdessä 1 2023, joka ilmestyi 10.3.). Paikalla oli 34 jäsentä läsnä, ei valtakirjoja. Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

Panssarimuseosäätiön hallituksen puheenjohtaja Kalle Hurme esitteli seuraavaksi katsauksen Panssarimuseosää-

Kokoukseen osallistui 34 kiltalaista (Kuva A Parkkola).

tön toiminnasta vuoden 2022 osalta mainiten mm. näyttelytoiminnasta ja niiden teemoista sekä museon vaunukaluston kokonaismäärästä. Kävijämäärien suhteen Hurmeen mukaan oli hyvä vuosi, hieman yli 31 500 kävijää. Esine- ja vaunukalustoa myös kartutettiin. Telatappitoiminnan osalta Hurme mainitsi etenkin Famo-projektin kertoen samalla, että työtä on tehty suuri määrä myös muun kaluston kanssa. Museon hyväksi tehtyjen talkootuntien kokonaismäärän Hurme mainitsi vuonna 2022 olleen kaikkineen 3500 tuntia. Hurme toi esille hiljattain käynnistetyin Panssarijunan kunnostusprojektin ja mainitsi myös panssaritorjuntakivääreille päänäyttelyhalliin hankitun turvavitrinin. Hurme mainitsi myös museon ulkoalueille tehdyn kiveyksiä ja muita järjestelyjä. Hurme kertoi lisäksi museon vuoden 2022 tapahtumista, jotka saatiin vietyä läpi suurilta osin vielä tuolloin voimassa olleista osittaisista koronarajoitteista huolimatta. Hurme kävi läpi myös taloutta ja totesi sen olevan hyvällä tasolla, mainiten säätiön toiminnan olleen viimeiset neljä vuotta plussalla. Tämä antaa mahdollisuuden museon pitkäjänteiseen kehittämiseen. Hurme tarkasteli katsauksensa lopuksi vielä vuoden 2023 alkua, mainiten mm. Tiger II-vaunun museolle saapumisen sekä sota-ajan Zündapp-sivuvaunumoottoripyörän hankinnan näyttelyesineeksi. Kertoi lisäksi tulevista kauden 2023 vaihtuvista näyttelyistä ja niiden aiheista ja valotti myös syksyn toimintoja.

Hurmeen katsauksen jälkeen killan hallituksen puheenjohtaja Järvinen kävi pääpiirteissään läpi vuoden 2022 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen. Järvinen kiitti puheenvuorossaan mm. säätiötä museotoiminnasta ja Panssarilehteä hyvistä sisällöistä. Toiminnallisesti vuosi 2022 oli Järvinen mukaan killan osalta vielä osin toipumista koronasta. Järvinen mainitsi puheenvuorossaan myös Ukrainan sodan syttymisen helmikuussa sekä Panssaridivisioonan perustamisen 80-vuotisjuhlat ja paraatin kesäkuussa, joihin kilta ja museo ottivat voimaperäisesti osaa. Järvinen mainitsi myös 80 vuotta täyttäneen Panssari-lehden juhlat. Järvinen tarkasteli vielä jäsenmääräkehitystä, kertoen jäsenmäärän vakiintuneen 2000 hengen paikkeille, mainiten lisäksi, että myös naisten mielenkiinto asiaa kohtaan virinnyt. Lopuksi Järvinen mainitsi Panssarikillan facebookin olevan aktiivisessa käytössä. Hän kävi läpi myös Panssarilehteä ja sen

viitekehystä, keroen myös killan suorittamista varusmiesten palkitsemisista.

Järvinen esitteli seuraavaksi tuloslaskelman ja taseen tarkastellen kulurakennetta, joka pysyi Järvinen mukaan kokonaisuudessaan tasaisena. Panssarilehden osalta kulut nousivat mm. postikulujen osalta. Järvinen tarkasteli lisäksi kiinteistöpuolen asioita ja sen kulujakaumaa. Jäsenmaksutulojen Järvinen mainitsi olleen edellisvuoden tasolla, tilikauden tulos oli kuitenkin alijäämäinen.

Tilintarkastuskertomus esiteltiin kokouksen puheenjohtajan Juurtin pääpiirteissään lukemana keskeisiltä kohdilta. Tilinpäätös vahvistettiin ja tilikauden tulos päätettiin kirjata omaan pääomaan asianomaisille tileille. Vastuuvapaus hallitukselle ja muille tilivelvollisille myönnettiin.

Seuraavaksi oli vielä vuorossa killan hallituksen varajäsenen valinta, johon tehtävään Panssariprikaatin mandaatilla valittiin everstiluutnantti Petteri Tammi, tehtävää aiemmin hoitaneen, jokin aika sitten reserviin siirtyneen everstiluutnantti Kimmo Hartikaisen tilalle. Panssariprikaatin edustajana hallituksen varsinaisena jäsenenä toimii everstiluutnantti Hannu Koivisto. Kimmo Hartikainen puolestaan siirtyi edesmenneen killan hallituksen jäsen Petteri Lakkamäen jättämälle varajäsenen paikalle. Esitys hyväksyttiin.

Kokouksen lopuksi muissa asioissa kiltasihteeri Sanna Elo kertoi killan vuosikellosta mainiten mm. kevättalkoista 22.4., kevätsavutuksesta 1.5. sekä Niinisaloon 7.5. suunniteltavasta kiltamatkasta. Ilmoitusasioissa Reijo Järvinen kertoi vielä kiinteistövaltuutuksen suunnittelusta ja käsitteilystä, jolla killan hallinnoima museoalueen rakennuskanta siirrettäisiin Panssarimuseosäätiön hallintaan. Järvinen kertoi toimintamallin olevan vielä hakusessa ja että kiinteistöryhmän työ tältä osin jatkuu.

Killan kunniapuheenjohtaja Erkki Kauppinen kiitti kokouksen lopuksi puheenjohtajaa hyvin läpi viedystä kokouksesta ja mainitsi, että käykää katsomassa Tiikeriä museolla, se on helevetin iso! Helsingin kerhon puheenjohtaja Eero Juhola mainitsi vielä Panssari-illoista kevään aikana Helsingissä. Telatappitiimin jäsen Tomi Talpio puolestaan mainitsi facebookin project famo-ryhmästä, jolla on paljon seuraajia. Kalle Hurme toi esille sen, että sosiaalinen media kaiken kaikkiaan on yksi tämän päivän merkittävä markkinointikanava. Hurme peräänkuuluttikin osaavia "somesotureita" eli kiltalaisia, jotka hallitsevat somen käytön ja voisivat antaa omaa osaamistaan killan ja museon käyttöön. Kimmo Hartikainen mainitsi vielä loppukesän 19.8. kiltapäivästä, joka pitää sisällään kierroksen Riihimäen kasarmialueella ja vierailun Lagus muistomerkillä Hämeenkoskella. Sanna Elo mainitsi etenkin nuorison suosiman Tiktok-kanavan, minne on museon kahvio/museomyymälän työntekijä Nea Saurion toimesta tehty museon näyttelyihin ja muihin asioihin liittyviä lyhyitä mainosvideoita. Videot ovat saaneet tuhansia katsojia ja näin myös mainostaneet museota ja sen toimintoja. Lopuksi käytiin vielä keskustelua somekanavista ja niiden hyödyntämisestä killan ja museon puitteissa.

Asioiden tultua käsiteltyksi puheenjohtaja päätti kokouksen kello 12.28. Tämän jälkeen seurasi killan tarjoama yhteisruokailu vapaan seurustelun merkeissä.

Museolla talkoitiin

Museon kevättalkoot askaroitiin lähes kolmenkymmenen hengen voimin 22.4. Piha-alueen kesäterassin kalusteet ja telttakatosten pöydät löysivät paikkansa muiden kesävarusteiden ohella. Piha- ja rinnealue tulivat myös puhdistetuksi perusteellisesti harava- ja harjapartioiden voimin. Annetut työtehtävät sujuivat mukavan yhdessäolon merkeissä maukkaan talkoolounaan voimin. Kuvassa talkoolaiset kokoontuneena museonjohtajan suorittamaan tehtäväjakoon.

